

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/999- /2012.RP.

Tárgy: panasz elbírálása
Ea: dr. Zsolyomi Emese r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, **panaszos** által előterjesztett panasz miatt folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 173/2013. (VI. 12.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a tájékoztatási kötelezettség tekintetében és a bejelentés felvétele tekintetében

helyt adok,

a jegyzőkönyv helyszínen történő felvételének elmulasztásával kapcsolatban előadott panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (1539 Budapest, Pf. 632.), (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos 2012. augusztus 22-én a Panasztestület honlapján elérhető elektronikus panaszbejelentőn terjesztette elő a beadványát, majd azt 2012. augusztus 27-én postai úton előterjesztett beadványában aláírásával is megerősítette.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2012. augusztus 21-én 20 óra 30 perckor B. Gy. és 7 társa megjelentek a panaszos által lakott ingatlannál, erőszakkal behatoltak, majd a lakásban étkezni kezdtek, a panaszost sértegették és távozásra szólították fel. A panaszos telefonált a rendőrségre, a kiérkező járőrnek elmondta, hogy egy uzsoraügylettel kapcsolatos jogvita miatt történt a birtokháborítás, ugyanis az uzsorás meg akarja szerezni az ingatlant. A panaszos bemutatta a polgári keresetet, amelyet a Pécsi Törvényszéken terjesztett elő uzsorás szerződés, illetve az adásvételi szerződés semmisségének kimondása miatt. A rendőr igazoltatta a jelenlévőket, majd mivel az intézkedésre nem látott okot, elhagyta az ingatlant. A jelenlévők ezt követően folytatták a panaszos zaklatását (könyvet vágta hozzá, leköpték, nem engedték neki, hogy használja a mellékhelyiséget stb.), ezért a panaszos ismét felhívta a segélyhívó vonalat, ahol azt tanácsolták neki, hogy menjen be a Pécsi Rendőrkapitányságra feljelentést tenni. Ezután a panaszost már nem engedték be a birtokháborítók a lakásba, noha a lakást a panaszos annak megépítése óta jogszerűen használta.

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök nem akadályozták meg a bűncselekmény elkövetését, kérése ellenére nem vettek fel jegyzőkönyvet a helyszínen, így elzárták a panaszost attól, hogy további jogi lépéseket tegyen az ügyben. A jelen ügyben már volt korábban birtokháborítási eljárás, de az megszűnt, mivel az eljárás megindításának hírére és a rendőri intézkedés hatására a birtokháborító személyek önként elhagyták az ingatlant. Azonban a panaszolt esetben a rendőri intézkedés elmaradása miatt a panaszos szerint megvalósult a Btk. 176/A. § szerinti bűncselekmény.

A panaszos 2012. augusztus 27-én előterjesztett beadványában a korábbi előadását kiegészítve előadta, hogy miután „kidobták” a lakásából, zaklatás és becsületsértés miatt megpróbált feljelentést tenni. Azonban hajnali fél 2-kor az Uránvárosi Rendőrőrsről azok a rendőrök, akik korábban elmulasztottak intézkedni, átküldték a Varga Damján utcai kapitányságra, ahol az ügyeletes közölte, hogy nem veszi fel a panaszos feljelentését, mivel ő utasította arra a járőrt, hogy ne intézkedjen. Ezt követően a panaszost az ingatlanába már nem engedték vissza, sőt életveszélyesen megfenyegették, ezért a panaszos az utcán töltötte az éjszakát. 2012. augusztus 21-én reggel a panaszost felhívta B. Gy., és közölte, hogy a panaszos vigye el a vagyontárgyait az ingatlanból, mert oda nem költözhet vissza. Amikor a panaszos visszatért az ingatlanba, szörnyű látvány fogadta: a bútorok összetörve, az iratok egy részéből tüzet raktak a teraszon, az ágyat levizelték, a bőrkabátját felhasogatták, mindent ételmaradványok és ürülék borított. Amikor B. Gy. megérkezett, őt is meglepte a lakás állapota és közölte, hogy ő ezt nem így akarta. A panaszos összeszedte az iratait és távozásakor közölte, hogy további lépéseket fog tenni az ügyben.

Az előterjesztett panasz és annak kiegészítése összegezve az alábbi kifogásokat tartalmazza.

1./ A panaszos sérelmezte, a rendőrök nem segítettek, az ellene elkövetett bűncselekményt nem akadályozták meg.

2./ A panaszos sérelmezte, hogy kérése ellenére nem vettek fel jegyzőkönyvet a helyszínen.

3./ A panaszos sérelmezte, hogy amikor bejelentést kívánt tenni az Uránvárosi Rendőrőrsön átküldték őt egy másik kapitányságra (a beadvány Varga Damján utcai kapitányságot említi, ami a Pécsi Rendőrkapitányság, melynek címe: Vargha Damján utca 3.).

Fentiek alapján a panaszos kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely a kifogásolt rendőri intézkedés kapcsán úgy foglalt állást, hogy

- megállapította hatáskörének abban a kérdésben, hogy a panaszos feljelentését az Uránvárosi Rendőrőrs nem vette fel, hanem átküldte a Pécsi Rendőrkapitányságra, ahol szintén nem vették fel a feljelentését;

- megállapította, hogy a rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettségük, és jogszerűen, **kellő jogalap birtokában vonták a panaszost igazoltatás alá;**

- **megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos fokú sérelmét a tájékoztatási kötelezettség és az intézkedési kötelezettség elmulasztása miatt.**

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2012. augusztus 22-én előterjesztett beadványa;
- a panaszos 2012. augusztus 27-én előterjesztett beadványa;
- a panaszos 2013. február 1-én előterjesztett beadványa;
- K. Z. r. ezredes 2012. október 1-én kelt, 02010/24095/1/2012.ált. számú átirata;
- F. M. r. törm., M. J. r. örm., M. B. r. örm. 2012. augusztus 21-én kelt közös jelentése;
- Küldési napló;
- Ny. L. r. örgy. 2012. augusztus 22-én kelt jelentése.

III.

A rendelkezésre álló iratok alapján az egyes panaszok tekintetében az alábbiak voltak megállapíthatók.

III. 1. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem segítettek neki, az ellene elkövetett bűncselekményt nem akadályozták meg.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a

rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 188. § (1) bekezdése rendelkezik a birtokvédelemről, miszerint ha a birtokost birtokától jogalap nélkül megfosztják, vagy birtoklásában zavarják (tilos önhatalom), birtokvédelem illeti meg

A Ptk. 191. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint akit birtokától megfosztanak vagy birtoklásában zavarnak, a jegyzőtől egy éven belül kérheti az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 166. § (1) bekezdése szerint a magánlaksértés szabálysértést követi el az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 176. §-a szerint magánlaksértést követ el, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad (vétségi alakzat). Büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére vagy megtévesztéssel a) éjjel, b) fegyveresen, c) felfegyverkezve, d) csoportosan bemegy vagy ott bent marad.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentés érkezett a rendőrkapitányságra egy ingatlanban kapcsolatos vitáról. A bejelentés tartalma alapján az érintett ingatlanban tartózkodó személyek a panaszos akarata ellenére mentek be az ingatlanba, ezért a magánlaksértés elkövetésének gyanúja fennállt. E körülmény nyilvánvalóan az Rtv. 13. §-ában foglalt rendelkezés szerinti intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Az elsődleges intézkedéseket a rendőrök megtették, a helyszínen megjelentek, az ott tartózkodókat meghallgatták.

A rendőri jelentések az esetről az alábbi releváns információkat tartalmazzák: a rendőrséghez 20 óra 45 perckor telefonos bejelentés érkezett, miszerint a panaszos lakóhelyére illetéktelen személyek behatoltak. A helyszínre kiérkező rendőrök meghallgatták a panaszost, aki elmondta, hogy aznap az esti órákban két gépkocsi érkezett a háza elé,

amelyben már 12 éve lakik mint szívésségi lakáshasználó. Az egyik gépkocsival jött B. Gy., a ház tulajdonosa. Elmondása szerint, amikor kiment a kiskapun, hogy megnézzék kik jöttek, a személyek bementek a házba, de nem fenyegették meg, illetőleg nem erőszakoskodtak vele szemben. Aznap a tulajdonos illetőleg ismerősei szórakozni mentek a házba, a B. Gy. egyik ismerőse (H. R.) egy hónapra (2012. augusztus 20-tól 2012. szeptember 20-ig) kibérelte a házat, erről bérleti szerződést készítettek.

Ezt követően a rendőrök igazoltatták a lakásban tartózkodó személyeket és meghallgatták a tulajdonost, aki elmondta, hogy a házat körülbelül 12 éve vásárolta meg a panaszostól, akinek megengedte, hogy továbbra is a házban lakjon, részére kulcsot is adott a házhoz. A panaszos ígéretet tett arra, hogy idővel visszavásárolja a házat, de ez mai napig nem történt meg. Mai napon barátaival szórakozni érkeztek a házhoz, előtte telefonon felhívta a központi ügyeletet (107) és érdeklődött afelől, hogy ő, mint ház tulajdonosa bemehet-e abba a házba, ahol nem lakik életvitelszerűen. Az ügyeletről azt a választ kapta, hogy bemehet saját tulajdonát képező házba, barátaival együtt. Közölte továbbá, hogy a házat az összes ingósággal együtt bérbe adta egyik barátjának H. R.-nak, amelyről bérleti szerződést is írtak, ügyvéd által hitelesítve. Elmondta, hogy véleménye szerint jogosan tartózkodik a házban, a barátaival együtt. Ennek alátámasztására bemutatta Pécs jegyzője által kiállított határozatot a birtokvédelmi kérelemről, mely indítványt a panaszos nyújtott be (11-11/4953-9/2012.) és azt elutasították.

A rendőrök felvették a kapcsolatot a Helyszínelő és Akció Osztály csoportvezetőjével, aki közölte, hogy a tulajdonos jogosan tartózkodik a saját tulajdonú házában. A tulajdonos illetőleg az ott lakó panaszos egyezzenek meg arról, hogy mely személyek maradhatnak a házban. Továbbá, hogy egyéb sérelmeiket polgári peres úton tudják rendezni. Ezt közölték a jelenlévőkkel, majd távoztak.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy a helyszínen intézkedő rendőröknek az ott tartózkodó személyek egy polgári jogi vita részleteit közölték, melyből tényszerűen az is kiderült, hogy a panaszos szívésségi lakáshasználat alapján jogszerűen tartózkodott az ingatlanban, ezt minden jelenlevő elismerte. Arról egyik fél sem számolt be, hogy ezt a lakáshasználatot felmondta-e korábban tulajdonos. A bérleti szerződés létét mindkét fél elismerte, ugyanakkor annak érvényességét a felek a helyszínen nem kérdőjelezték meg. Ezen szóban tett nyilatkozatokon kívül a rendőröknek bemutatásra kerülő dokumentumokból – keresetlevél, jegyzői határozat, bérleti szerződés, a panaszos lakcímkártyája – az is nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos és a tulajdonos között korábban is volt a birtoklás kapcsán vita. E vita alapja az, hogy a panaszos (a lakás szívésségi használója) tudta nélkül adta egy harmadik személynek bérbe a lakást.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőröknek tájékoztatást kellett volna adniuk arról, hogy a birtokvédelem a panaszost megilleti, a köztük lévő jogvitát polgári úton rendezhetik, továbbá fel kellett volna szólítaniuk az ingatlanban lévő személyeket a távozásra.

Mindezek alapján a nem megfelelő segítség nyújtása és a további, a panaszos sérelmére elkövetett jogsértés megakadályozása körében előadott panasz megalapozott, ezért annak helyt adok.

III. 2. A panaszos sérelmezte, hogy kérése ellenére nem vettek fel jegyzőkönyvet a helyszínen.

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentum azt tartalmazza, hogy a panaszos nem kérte a helyszínen jegyzőkönyv felvételét és ezt a körülményt a panaszos sem bizonyította. Sem az Rtv., sem pedig a Szolgálati Szabályzat nem ír elő jegyzőkönyv felvételi kötelezettséget a rendőrök számára a helyszíni intézkedések során. Jelentéstételi kötelezettségüknek eleget tettek, hiszen a helyszínen történekről, illetve a jelenlévők adatairól jelentés készült, ezért a panaszos jegyzőkönyv nélkül sem volt elzárva a további jogérvényesítés lehetőségétől.

Mindezekre figyelemmel a panasz jegyzőkönyv helyszínen történő felvételének elmulasztásával kapcsolatos részét elutasítom.

III. 3. A panaszos sérelmezte, hogy amikor bejelentést kívánt tenni az Uránvárosi Rendőrőrsön átküldték őt egy másik kapitányságra (a beadvány Varga Damján utcai kapitányságot említi, ami a Pécsi Rendőrkapitányság, melynek címe: Vargha Damján utca 3.).

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

E panasszal kapcsolatban a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy miután „kidobták” a lakásából, zaklatás és becsületsértés miatt megpróbált feljelentést tenni. Azonban hajnali fél 2-kor az Uránvárosi Rendőrőrsről azok a rendőrök, akik korábban elmulasztottak intézkedni, átküldték a Varga Damján utcai kapitányságra, ahol az ügyeletes közölte, hogy nem veszi fel a panaszos feljelentését, mivel ő utasította arra a járőrt, hogy ne intézkedjen. Ezt követően a panaszost az ingatlanába már nem engedték vissza, sőt életveszélyesen megfenyegették, ezért a panaszos az utcán töltötte az éjszakát.

A Pécsi Rendőrkapitányság Helyszínelő és Akció osztálya munkatársának jelentése e körülménnyel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy 2012. augusztus 22-én 0 óra 35 perc körüli időben a panaszos megjelent az Uránvárosi Rendőrőrsön. Elmondta, hogy elmenekült a házból, mivel az ott tartózkodó személyek „megtáncoltatták”, „simogatták”, „leköpték” valamint „könyvvel megdobálták”. A jelentés kitért arra, hogy „tájékoztattam, hogy a korábban helyszínen intézkedő kollégákkal én beszéltem telefonon és az én utasításom alapján hajtották végre az intézkedést.”

Megállapítható, hogy a panaszos számára sem a rendőrőrsön, sem pedig a Pécsi Rendőrkapitányságon nem tették lehetővé, hogy bejelentését jegyzőkönyvbe mondhassa, így az előadottakkal kapcsolatos szakszerű felvilágosítást sem kapta meg.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a jegyzőkönyv felvétele nem történt meg. A határozat III. 2-3. részében kifejtettek alapján a bejelentés felvételének indokoltsága és az ügyeletes tisztnek az ezzel kapcsolatos intézkedési (bejelentés felvételi) kötelezettsége fennállt, **ezért az e körben előadott panasznak helyt adok.**

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megítélése szerint a rendőrök nem eleget tettek az Rtv. 24. § szerinti tájékoztatási és az Rtv. 13. § szerinti intézkedési kötelezettségüknek, ezért ennek kapcsán sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Panasztestület a hatáskörének hiányát állapította meg abban a kérdésben, hogy a panaszos feljelentését az Uránvárosi Rendőrőrs nem vette fel, hanem átküldte a Pécsi Rendőrkapitányságra, ahol szintén nem vették fel a feljelentését.

A határozat III. részében, az egyes pontokban részletezett indokok alapján a Panasztestület álláspontjával egyetérték.

A Panasztestület hatáskör hiányát megállapító álláspontjával nem értek egyet. Ennek indokát a határozat III. 3. része részletesen tartalmazza.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén alapul, miszerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A döntés az Rtv. 93/A. §-ában foglalt rendelkezése alapján az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárás keretében történt meg, illetve a Panasztestület állásfoglalásától történő eltérés indokát határozat III. része tartalmazza.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) és 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pont, 109. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 11. § (1) bekezdése, 13. §-a, 24. § (1)-(2) bekezdései, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdése, 191. § (1) bekezdése;
- Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 176.§-a;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 166.§ (1) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 8. §-a, 9. § (1) bekezdése.

Budapest, 2013. augusztus 9.

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**